

GEMEENTE

WEST
BETUWE

EERSTE BESTUURS- RAPPORTAGE 2019

Inhoudsopgave

Inhoudsopgave.....	2
Voorwoord.....	3
Leeswijzer.....	4
1. Financiële hoofdlijnen.....	5
2. Toelichting op de afwijkingen.....	12
3. Voortgang fusiebudget.....	26
4. Risico's	27
5. Bedrijfsvoering.....	29
6. Grondbeleid.....	30

Voorwoord

Vooruitlopende op de gemeentelijke herindeling per 1 januari jl. werd een aantal financiële zorgpunten vanuit de drie voormalige gemeenten Geldermalsen, Neerijnen en Lingewaal door de provincie Geldermalsen kritisch geanalyseerd. Het resultaat van dat onderzoek was bemoedigend en een extra stimulans om het fusieproces voortvarend te vervolgen. Onlangs kon ons college de jaarrekeningen 2018 van genoemde gemeenten presenteren. Alle drie met een uitstekend resultaat.

Positieve signalen met betrekking tot de financiële positie van de nieuwe gemeente West Betuwe. Relativering, nuchterheid en terughoudend laveren blijven echter geboden. Er is immers nog geen totaal beeld van hoe we er werkelijk voor staan. Op tal van beleidsterreinen moet nog een harmonisatieslag plaatsvinden en moeten door de gemeenteraad nog belangrijke richtinggevende beleidsuitspraken worden gedaan. Uitspraken met daaraan onlosmakelijk verbonden ook de nodige financiële consequenties. Denk hierbij aan de vele beheerplannen die in voorbereiding zijn.

Doel is dit jaar gefaseerd het financiële plaatje steeds scherper te krijgen. Dit vooral ook om daarmee de gemeenteraad nog beter in staat te stellen weloverwogen keuzes te maken. De nu voorliggende eerste bestuursrapportage moet daarbij worden gezien als een belangrijke eerste aanzet. Een nog niet volledig op elkaar ingespeelde ambtelijke organisatie is er onder grote tijdsdruk en met veel inzet in geslaagd bijzonder veel informatie boven tafel te krijgen. Daardoor kunnen wij de gemeenteraad met deze rapportage op tal van terreinen concrete voorstellen presenteren. Daar waar het gaat om de verbonden partijen sluiten deze voorstellen aan bij de zienswijzen waartoe al eerder is besloten.

De hiervoor genoemde harmonisatieslag en op te stellen beheerplannen zijn niet de enige uitdagingen waarvoor wij ons als college en gemeenteraad gesteld zien. Voorbeelden daarvan zijn onder andere de verdere organisatieontwikkeling en niet te vergeten de problematiek binnen het sociaal domein. Wat dit laatste betreft lijkt het Kabinet de gemeenten financieel tegemoet te willen komen. Het is nog onvoldoende duidelijk wat hiervan uiteindelijk de gevolgen voor West Betuwe zullen zijn. De problematiek is te ernstig om rustig de resultaten van het landelijk overleg af te wachten. Waar mogelijk en noodzakelijk kiezen wij daarom voor een proactieve aanpak om met maatregelen ook binnen het sociaal domein de ons toebedeelde taken binnen de (gemeentelijke) financiële kaders uit te voeren.

West Betuwe, mei 2019

College van burgemeester en wethouders,
De secretaris, De burgemeester,

Leeswijzer

De P&C-cyclus is in beginsel, het woord cyclus zegt het al, elk jaar hetzelfde. Dat de cyclus dit jaar iets anders is dan normaal zult u vast begrijpen. Er is immers sprake van een nieuwe gemeente en een geheel nieuw gemeentebestuur. Het nieuwe bestuur zal gezamenlijk de (financiële) kaders moeten stellen voor West Betuwe. De huidige begroting 2019 die u onlangs heeft vastgesteld was immers nog opgesteld onder verantwoordelijkheid van de Stuurgroep en was in beginsel de optelsom van de 3 begrotingen van de 3 oude gemeenten. De eerste aanzet hiervoor heeft u inmiddels gegeven door het vaststellen van de financiële verordening en zal volgende maand verder worden uitgewerkt met de vaststelling van de Perspectiefnota 2019 en eind dit jaar met de vaststelling van de Programma-begroting 2020.

De Eerste Bestuursrapportage is dit jaar beperkt tot een (financiële) viermaandsrapportage. In een viermaandsrapportage wordt inzicht gegeven in de uitvoering van de vastgestelde begroting. Daarmee is deze rapportage een beleidsarme rapportage; er zijn geen beleidskeuzes opgenomen.

In de voorliggende rapportage wordt inzicht gegeven in de uitvoering van de Begroting 2019 en de (meerjarige) afwijkingen die worden verwacht ten opzichte van de begroting op basis van de uitvoering tot dusver. Dat betekent dat in deze rapportage puur de verwachte mee- en tegenvallers ten opzichte van de vastgestelde begroting worden gepresenteerd.

De gepresenteerde afwijkingen zijn dus niet het gevolg van wijzigingen in het bestaande beleid, maar aanpassingen doordat uit de uitvoering blijkt dat de geraamde baten en lasten in werkelijkheid afwijken van hetgeen is begroot.

De rapportage geeft inzicht in de uitvoering van de begroting, waarbij het uitgangspunt is dat onvermijdelijke mee- en tegenvallers leiden tot een begrotingswijziging. Dit betekent ook dat we ervan uitgaan dat de beleidsmatige uitvoering van het vastgestelde beleid niet wijzigt. De voorgestelde begrotingswijzigingen zorgen ervoor dat de beleidsdoelen kunnen worden gerealiseerd. Deze rapportage leidt dan ook niet tot aanpassingen in doelen, activiteiten, indicatoren of streefwaarden.

Financiële hoofdlijnen

In de financiële hoofdlijnen (hoofdstuk 1) wordt het financiële meerjarenbeeld gepresenteerd volgend uit de autonome ontwikkelingen en mee- en tegenvallers die in deze rapportage worden gepresenteerd. Ook wordt in dit hoofdstuk per programma de totale afwijking in 2019 ten opzichte van de begroting weergegeven.

Toelichtingen op de afwijkingen

De begroting 2019 is opgebouwd uit tien beleidsprogramma's. In hoofdstuk 2 gaan we per programma in op de financiële ontwikkelingen, waarbij per substantiële ontwikkeling wordt toegelicht op grond waarvan deze mee- of tegenvaller zich voordoet. Een substantiële ontwikkeling is een mee- of tegenvaller van minimaal € 10.000. Dit betekent dat per programma afwijkingen in de baten of lasten ten opzichte van de vastgestelde begroting die in minimaal één van de jaren 2019-2023 € 10.000 zijn, worden toegelicht. Afwijkingen kleiner dan € 10.000 worden niet apart toegelicht.

1. Financiële hoofdlijnen

Deze bestuursrapportage is het tweede P&C-product van de nieuwe gemeente West Betuwe en het eerste product dat onder de verantwoordelijkheid van het nieuwe college is opgesteld. De gemeenteraad is begin dit jaar geïnstalleerd en is er ook een nieuw college en een coalitieakkoord. Dat nieuwe coalitieakkoord wordt, samen met o.a. de uitkomsten van het Bidbook en het Herindelingsadvies, vertaald in een collegeuitvoeringsprogramma (CUP) en zal daarmee de basis vormen voor de Programmabegroting 2020.

De rapportage geeft inzicht in de uitvoering van de begroting bij ongewijzigd beleid, er worden dus geen beleidsmatige keuzes in voorgesteld. De rapportage geeft de onvermijdelijke mee- en tegenvallers weer die zich voordoen of worden voorzien bij het uitvoeren van het door de gemeenteraad vastgestelde beleid.

Wanneer de gemeenteraad de begroting vaststelt, wordt daarmee formele goedkeuring gegeven tot het doen van uitgaven in het eerste jaar. Met de vaststelling van de Programmabegroting 2019 is dus goedkeuring gegeven tot het doen van uitgaven in 2019. De begroting bevat daarnaast de meerjarenbegroting over de jaren 2020 tot en met 2022, welke ter kennisname naar de raad is gegaan. Hieruit volgt logischerwijs dat dit ook geldt voor begrotingswijzigingen. Dit betekent dat met het vaststellen van de Eerste Bestuursrapportage 2019 alleen het lopende jaar 2019 wordt vastgesteld. Echter, om een zo volledig mogelijk inzicht te bieden in de financiële meerjarencijfers is deze rapportage, net als de begroting, meerjarig. De rapportage geeft dus niet alleen inzicht in de uitvoering van de begroting in het lopende jaar, maar geeft afwijkingen ten opzichte van de begroting in de jaren 2019-2022. Daarnaast is de jaarschijf 2023 toegevoegd, omdat jaarlijks in het voorjaar de begroting wordt geëxtrapoleerd ten behoeve van de Perspectiefnota 2019 als voorbereiding op de (meerjaren)-begroting 2020-2023.

De budgettaire gevolgen van deze rapportage zijn bepalend voor de budgettaire ruimte die het (nieuwe) college en de gemeenteraad heeft om het coalitieakkoord uit te voeren. Uiteraard betekent dit niet dat niet scherp is gekeken of de ingediende afwijkingen daadwerkelijk onvermijdelijk zijn. In geval van tegenvallers is het mogelijk om richting het einde van het jaar bij te sturen. Het college heeft met inachtneming van de begrotingsregels getracht zoveel mogelijk knelpunten in de uitvoering op te vangen; alleen de onvermijdelijke tegenvallers die niet kunnen worden gecompenseerd zijn opgenomen in deze rapportage.

1.1 Het financiële beeld

In onderstaande tabel 1.1 zijn de meerjarige saldorelevante ontwikkelingen ten opzichte van de Begroting 2019 opgenomen die volgen uit deze rapportage. Onder de tabel worden de verschillende ontwikkelingen toegelicht. Het financiële beeld laat zien dat de onvermijdelijke mee- en tegenvallers per saldo leiden tot een negatief effect in alle jaren en een negatieve budgettaire ruimte.

Tabel 1.1 Financieel overzicht 2019-2023						
						<i>bedragen x 1.000 euro</i>
Begrotingsjaar	I/S	2019	2020	2021	2022	2023
0. STARTPUNT						
Saldo Begroting 2019	S	1.225	981	1.166	4	539
Uitkomsten bestuursrapportages 2018 G-NL	S	-228	-229	-170	-132	-105
Raadsbesluiten Geldermalsen (sluipverkeer Beesd/ buurthalte De Pluk)	S	0	-4	-4	-4	-3
Saldo (voor mutaties Eerste Bestuursrapportage 2019)		997	748	993	-131	430
1. AUTONOME ONTWIKKELINGEN						
Gemeentefonds	S	0	0	0	0	0
Belastingen	S	38	39	42	40	32
Verbonden partijen	S	-278	-131	-127	-114	-102
Dividend deelnemingen	S	227	92	92	92	92
2. BUDGETNEUTRALE AANPASSINGEN						
Financieel effect aanpassingen		-449	-32	-32	-32	-32
Aanwending stelpost onvoorziene lasten 2019		343	0	0	0	0
Aanwending stelpost loon- en prijsstijgingen		1	1	1	1	1
Aanwending bestemmingsreserve Herinrichting Rijksstraatweg Meteren		50	0	0	0	0
Aanwending bestemmingsreserve Dekking afschrijving sportterreinen		0	31	31	31	31
Aanwending bestemmingsreserve Sociaal Domein		55	0	0	0	0
3. MEE- EN TEGENVALLERS						
Financieel effect overige mee- en tegenvallers	S	-819	-746	-697	-575	-492
Saldo/beschikbare ruimte		164	1	302	-688	-40

Indicatief merken we ten aanzien van het meerjarig saldo nog op dat dit na 2023 naar verwachting verder zal afnemen. Voor 2024 en 2025 wordt indicatief rekening gehouden met negatieve saldi van respectievelijk € 380.000 en € 749.000. Dit wordt vooral veroorzaakt door de extra kortingen die nog in het gemeentefonds plaatsvinden na 2023 voor de door het Rijk ingeboekte opschalingskorting.

Saldo Begroting 2019

Het startpunt van deze rapportage is de vastgestelde Begroting 2019 en de structurele effecten uit de laatste bestuursrapportages 2018 van de 3 oude gemeenten. Deze uitkomsten waren als volgt:

Begrotingsjaar	bedragen x 1.000 euro				
	2019	2020	2021	2022	2023
<i>Oogstrapportage 2018 Geldermalsen</i>					
Vervallen opbrengsten parkeren Prinses Maximaplein Geldermalsen	-100	-100	-100	-100	-100
Bedrijfsvoeringsorganisatie West-Betuwe	-44	-49	-20	-20	-20
Vervallen verhuuropbrengsten vm brandweerkazerne t.b.v. werf buitendienst	-20	-20	-20	-20	-20
Gewijzigd beleid reserves (o.a. opschonen en opheffen van reserves)	-12	-26	-21	-8	-6
Diverse aanpassingen	-9	-9	-9	-9	-9
Subtotaal	-186	-205	-170	-157	-155
<i>Najaarsnota 2018 Neerijnen</i>					
MFC Burcht van Haften	-33	-16	9	34	59
Gewijzigd beleid reserves (o.a. opschonen en opheffen van reserves)	-6	-6	-6	-6	-6
Subtotaal	-39	-21	4	29	54
<i>Najaarsnota 2018 Lingewaal</i>					
Verhuur kantine zwembad Asperen	-3	-3	-3	-3	-3
Subtotaal	-3	-3	-3	-3	-3
Effect op de Algemene middelen	-228	-229	-170	-132	-105

Gemeentefonds

De in de Begroting 2019 opgenomen inkomsten uit het fonds zijn op de Septembercirculaire 2018 gebaseerd. Inmiddels is ook de Decembercirculaire 2018 gepubliceerd door het ministerie van BZK. De Decembercirculaire 2018 heeft geen gevolgen voor de uitkeringen vanaf 2019. Naar verwachting zal eind mei de Meicirculaire 2019 verschijnen. Zodra deze circulaire is verschenen zullen we u z.s.m. over de financiële effecten hiervan informeren. Vooruitlopend op het verschijnen van deze circulaire houden wij al rekening met een incidenteel nadeel van ongeveer € 516.000 in 2019 als gevolg van onderuitputtingen op de rijksuitgaven 2018 en een hogere declaratie door gemeenten en provincies bij het BTW-compensatiefonds. Dit nadeel betreft ons aandeel in het nadelig landelijk effect van € 215 miljoen voor het gemeentefonds. Normaal gesproken zou dit nadeel (nog) worden opgenomen in de jaarrekeningen 2018, maar door gewijzigde regelgeving mag dit niet meer. Bij de resultaatbestemming 2018 wordt u daarom voorgesteld € 516.000 te bestemmen voor de dekking van dit incidentele nadeel. Daarnaast wordt vanaf 2020 (voorlopig) rekening gehouden met een (structurele) loon- en prijscompensatie voor 2020 van € 1,25 miljoen die volledig wordt gereserveerd ten behoeve van de loon- en prijsontwikkelingen in 2020.

Begrotingsjaar	bedragen x 1.000 euro				
	2019	2020	2021	2022	2023
Algemene ontwikkelingen	-516	1.250	1.250	1.250	1.250
Taakmutaties	0	0	0	0	0
Ontwikkeling integratie- en decentralisatie-uitkeringen	0	0	0	0	0
Subtotaal	-516	1.250	1.250	1.250	1.250
Ten laste van rekeningresultaat 2018	516	0	0	0	0
Doorvertaling in lastenbudgetten (loon- en prijsstijgingen)	0	-1.250	-1.250	-1.250	-1.250
Areaalontwikkeling	0	0	0	0	0
Doorvertaling in lastenbudgetten (taakmutaties)	0	0	0	0	0
Doorvertaling in lastenbudgetten (integratie- en decentralisatie-uitkeringen)	0	0	0	0	0
Effect op de Algemene middelen	0	0	0	0	0

Belastingen

De ramingen van de inkomsten zijn naar boven bijgesteld als gevolg van aanpassingen in de verwachte inkomsten uit de ozb. Dit is gebaseerd op de laatste inschattingen volgens BSR.

Voor de ozb geldt dat de totale opbrengsten, ondanks fluctuaties in waardeontwikkeling van bestaande objecten over de jaren, gelijk blijven. Het tarief wordt over de jaren heen tegengesteld aan de waardeontwikkeling bijgesteld; een hogere waarde van de objecten betekent een lager tarief en andersom. Alleen een uitbreiding van het aantal objecten (een uitbreiding van het areaal) leidt tot een structurele bijstelling van de begroting. Er is nog geen rekening gehouden met de (reguliere) prijsindexatie van de tarieven. De meerjarige raming van de ozb wordt verhoogd op basis van een groei van het aantal woningen met 235 (in 2019), 178 (in 2020), 140 (in 2021) en 35 (in 2022).

Begrotingsjaar	bedragen x 1.000 euro				
	2019	2020	2021	2022	2023
OZB	38	39	42	40	32
Toeristenbelasting	0	0	0	0	0
Parkeerbelastingen	0	0	0	0	0
Effect op de Algemene middelen	38	39	42	40	32

Verbonden partijen

Van de gemeenschappelijke regelingen waarin West Betuwe deelneemt zijn inmiddels de concept begrotingen 2020 ontvangen. Hierdoor is bekend met welke financiële bijdrage vanuit West Betuwe door de verschillende regelingen rekening is gehouden. Hoewel op het moment van samenstellen van deze rapportage de meeste begrotingen nog niet door de Algemeen Besturen van de regelingen zijn vastgesteld, wordt voor het scheppen van een volledig financieel beeld wel rekening gehouden met de (voorlopige) uitkomsten van de aangeboden begrotingen. Hierbij hebben we bij enkele regelingen rekeningen gehouden met de door West Betuwe ingediende zienswijzen. Daarnaast is er bij een aantal regelingen ook sprake van een aanpassing van de bijdrage vanaf 2019. In de volgende tabel worden de wijzigingen weergegeven.

Begrotingsjaar	bedragen x 1.000 euro				
	2019	2020	2021	2022	2023
Regio Rivierenland (Uitvoeringsplan Mobiliteit)	-20	-20	-20	-20	-20
Regio Rivierenland (concept begroting 2020)	0	0	1	2	1
Afvalverwijdering Rivierenland (concept begroting 2020)	0	72	72	72	72
Belastingssamenwerking Rivierenland (concept begroting 2020)	0	1	3	4	6
Omgevingsdienst Rivierenland (Werkplan ODR 2019)	-297	0	0	0	0
Omgevingsdienst Rivierenland (concept begroting 2020)	0	-213	-213	-213	-213
Regionaal Archief Rivierenland (aanpassing bijdrage a.g.v. fusie)	-34	-34	-34	-34	-34
Regionaal Archief Rivierenland (concept begroting 2020)	0	0	0	0	0
Veiligheidsregio Gelderland-Zuid (actualisatie bijdrage 2019)	-2	-2	-2	-2	-2
Veiligheidsregio Gelderland-Zuid (concept begroting 2020)	0	-32	-32	-32	-32
GGD Gelderland-Zuid (aanpassing concept begroting 2019)	74	74	74	74	74
GGD Gelderland-Zuid (concept begroting 2020)	0	15	15	15	15
Bedrijfsvoeringsorganisatie West-Betuwe (concept begroting 2020)	0	0	0	0	0
Werkzaam Rivierenland (concept begroting 2020)	0	7	8	19	30
Effect op de Algemene middelen	-278	-131	-127	-114	-102

Dividenden deelnemingen

De dividendinkomsten (het resultaat op deelnemingen) worden structureel opwaarts bijgesteld. Bij de dividendinkomsten houden wij voorsnog (nog) rekening met de dividendopbrengst van Eneco. Wij zullen u afzonderlijk informeren over de (financiële) effecten van de verkoop.

	<i>bedragen x 1.000 euro</i>				
Begrotingsjaar	2019	2020	2021	2022	2023
BNG Bank NV	66	21	21	21	21
Vitens NV	-18	-3	-3	-3	-3
Stedin Holding NV	60	60	60	60	60
Alliander NV	98	14	14	14	14
Eneco Beheer NV (dividendopbrengst)	20	0	0	0	0
Effect op de Algemene middelen	227	92	92	92	92

Mee- en tegenvallers

Naast de hiervoor toegelichte wijzigingen in de begroting, doen zich in de diverse programma's mee- en tegenvallers voor. Op basis van nieuwe inzichten, externe factoren of de uitvoering over de eerste maanden van dit jaar kan het nodig zijn dat de begroting moet worden bijgesteld om het door de gemeenteraad vastgestelde beleid uit te kunnen voeren. Uiteraard is in het geval van tegenvallers scherp gekeken of sprake is van een onvermijdelijke tegenvaller of dat met inachtneming van de begrotingsregels een oplossing kan worden gevonden binnen de beschikbare budgetten.

							<i>bedragen x 1.000 euro</i>
Begrotingsjaar	I/S	2019	2020	2021	2022	2023	
Tekorten op het sociaal domein	S	-1.533	-1.533	-750	-500	-500	
Toevoeging bestemmingsreserve Sociaal Domein	I	-2.250	0	0	0	0	
Aanwending Algemene reserve t.b.v. bestemmingsreserve Sociaal Domein	I	2.250	0	0	0	0	
Aanwending bestemmingsreserve Sociaal Domein	I	1.000	1.000	250	0	0	
Waterschapslasten wegen (structurele doorwerking uit jaarrekening 2018)	S	100	100	100	100	100	
Rechtspositie raadsleden	S	-6	-7	-7	-7	-7	
Regeling fractiebudget/ persoonlijk budget raadsleden	S	-33	-2	-2	-33	-2	
Rekenkamercommissie (uitbestede werkzaamheden)	I	44	0	0	0	0	
Burgemeester en wethouders	S	349	306	306	306	306	
Burgemeester en wethouders (gewezen wethouders)	S	-350	-255	-234	-74	-14	
Straatnaamgeving en huisnummering	S	-10	-10	-10	-10	-10	
Opleidingsbudget (2% van loonsom)	S	-92	-92	-92	-92	-92	
Garantiebanen	S	-77	-84	-91	-99	-106	
Kosten jaarwisseling	S	-15	-15	-15	-15	-15	
Opstellen Wegenlegger	S	-40	-4	-4	-4	-4	
Brede scholen Herwijnen en Vuren (hogere huuropbrengsten)	S	11	11	11	11	11	
Dorpshuis/gymzaal Herwijnen	S	-25	-25	-25	-25	-25	
Renovatie drainage veld III Herwijnen	S	-1	-2	-2	-2	-2	
Combinatiefuncties	S	-20	-20	-20	-20	-20	
Openbaar groen (inzet Avres)	I	-41	0	0	0	0	
Vreemdelingen (tolkendiensten/ Vluchtelingenwerk)	S	-12	-5	-5	-5	-5	
Ophffen bestemmingsreserve Sociaal Domein Lingewaal	S	-39	-2	-6	-6	-6	
WMO-vervoer/Versis	S	-70	-70	-70	-70	-70	
Verhoging krediet renovatie woonwagenclocatie Asperen	S	13	-16	-16	-15	-15	
Huisvestingskosten Rijnstraat 64 Geldermalsen	I	-15	-8	0	0	0	
Vrijval stelpost nieuwe beleid in 2019	I	300	0	0	0	0	
Diverse aanpassingen <€ 10.000	S	-15	-16	-16	-17	-17	
Ophogen budget onvoorzien incidenteel 2019	I	-243	0	0	0	0	
Effect op de Algemene middelen		-819	-746	-697	-575	-492	

De diverse aanpassingen zijn vooral hogere lasten voor bestuurlijke en landelijke samenwerking (o.a. VNG, bureau HALT en Regionaal Informatie en Expertise Centrum Oost-Nederland (RIEC-ON)).

De mee- en tegenvallers doen zich voor in verschillende programmaonderdelen. Daar waar het gaat om substantiële afwijkingen (minimaal € 10.000 op programmaonderdeelniveau) worden deze toegelicht in hoofdstuk 2.

1.2 Afwijkingen per programma

In onderstaande tabel 1.8 is de totale afwijking per programma op het saldo van baten en lasten voor het jaar 2019 weergegeven.

						<i>bedragen x 1.000 euro</i>
Programma	Saldo primitief	Besluiten oude gemeenten	Taakveld 7.1 naar progr. 7	Effecten Rapportage	Saldo na rapportage	
1. Bestuur en Ondersteuning	-19.405	-54		-189	-19.648	
2. Veiligheid	-4.724	0		-67	-4.791	
3. Verkeer, Vervoer en Waterstaat	-6.271	-122		-66	-6.459	
4. Economie	-274	16		-63	-321	
5. Onderwijs	-4.514	0		-30	-4.544	
6. Sport, Cultuur en Recreatie	-7.283	-12		-194	-7.489	
7. Sociaal Domein en Volksgezondheid	-28.743	-33	-2.043	-584	-31.403	
8. Duurzaamheid en Milieu	-1.733	0	2.043	250	559	
9. Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Stedelijke vernieuwing	-3.002	0		-547	-3.549	
10. Financiering en Algemene dekkingsmiddelen	77.175	-23		658	77.810	
Totaal	1.225	-228	-	-833	164	

2.Toelichting op de afwijkingen

2.1 Verbonden partijen (aanpassingen vanaf 2019)

Regio Rivierenland

Zoals wij u reeds hebben geïnformeerd, dient voor het uitvoeringsplan Mobiliteit de bijdrage aan de Regio Rivierenland vanaf 2019 structureel met € 19.600 te worden verhoogd. Het Algemeen Bestuur van de Regio heeft na instemming van alle 10 de raden het uitvoeringsprogramma Mobiliteit in december 2018 vastgesteld. Om de acties van het uitvoeringsplan Mobiliteit van de regio uit te kunnen voeren is aan alle gemeenten een bijdrage gevraagd van € 1,00 per inwoner voor de periode 2019-2022. Voor West Betuwe met ongeveer 50.000 inwoners gaat het dus om een bedrag van € 50.000 per jaar. In de begroting van West Betuwe 2019 is structureel rekening gehouden met een bedrag van € 30.400 voor dit nieuw beleid van de Regio. Dat is onvoldoende voor de gevraagde € 50.000 per jaar. Ook de voormalige gemeenten Geldermalsen, Neerijnen en Lingewaal hebben ingestemd met het uitvoeringsprogramma. Daarmee is een financiële verplichting ontstaan.

Omgevingsdienst Rivierenland (ODR)

Zoals wij u reeds hebben geïnformeerd, dient voor de uitvoering van het Werkplan 2019 de bijdrage aan de ODR in 2019 incidenteel met € 297.000 te worden verhoogd.

Regionaal Archief Rivierenland (RAR)

Voor de overgang van het voormalig archief van Lingewaal van het Stadsarchief in Gorinchem naar het RAR in Tiel is in de begroting 2019 rekening gehouden met structurele meerlasten van € 45.000. Bovenop dit bedrag wordt nu vanaf 2019 rekening gehouden met een aanvullende bijdrage van ongeveer € 34.000. Op dit moment is (nog) niet bekend wat het positieve effect op de inwonerbijdrage zal zijn door de uitbreiding van het aantal inwoners bij het RAR.

Veiligheidsregio Gelderland-Zuid (VRGZ)

In 2016 is besloten om vanaf 2017 een gewijzigde systematiek voor de gemeentelijke bijdrage aan de VRGZ in te voeren. Via bestuurlijk overleg is besloten tot een model van 50% o.b.v. objectieve criteria van het gemeentefonds en 50% o.b.v. de historische inbreng van de individuele gemeenten. Tevens is afgesproken dat voor gemeenten met een nadeel van meer dan 10% het tekort gemaximeerd zou worden op € 150.000 met een opbouw van 5 jaar (2017-2021). Het afgetopte nadeel werd ten laste van de bijdrage van de voordeelgemeenten (naast Geldermalsen, Neerijnen en Lingewaal waren dit Buren, Culemborg, Heumen, Maasdriel en Neder-Betuwe).

Bij de bepaling van de voor- en nadelige ingroeivarianten waren nog niet alle huisvestingsbudgetten vanuit de gemeenten bekend en aan VRGZ overgedragen. In 2019 wordt vanuit de gemeente Buren ongeveer € 34.000 aan (historische) budgetten aan VRGZ overgedragen. Op basis van de gewijzigde systematiek wordt Buren voor een bedrag van € 16.000 weer gecompenseerd. Het aandeel van West Betuwe in deze compensatie bedraagt € 1.733.

Gemeentelijke Gezondheidsdienst Gelderland-Zuid (GGD)

Bij de vaststelling van de begroting 2019 van de GGD is door het Algemeen Bestuur de raming voor Veilig Thuis aangepast. Hierdoor valt de bijdrage voor West Betuwe (vooralsnog) structureel € 95.000

lager uit. Overigens wordt de bijdrage voor Veilig Thuis in de concept begroting 2020 van de GGD weer fors verhoogd.

2.2 Verbonden partijen (aanpassingen n.a.v. concept begrotingen 2020)

De concept begrotingen 2020 van de gemeenschappelijke regelingen resulteren in een fors (hoger) beslag op de algemene middelen van de gemeente. Voor een deel kunnen deze hogere lasten worden opgevangen uit met name de stelpost Prijsstijgingen, maar bij een aantal regelingen is er per saldo toch sprake van een netto (nadelige) toename van de gemeentelijke bijdrage. Hieronder vindt u per regeling een overzicht van het effect van de concept begroting 2019 op onze gemeentelijke begroting.

Regio Rivierenland

	<i>bedragen x 1.000 euro</i>			
Begrotingsjaar	2020	2021	2022	2023
Geraamde bijdrage volgens concept begroting 2020	426	427	428	429
Huidige raming in gemeentelijke begroting	411	413	415	415
Toename van de gemeentelijke bijdrage	-15	-14	-13	-14
Dekking uit stelpost Prijsstijgingen	16	16	16	16
Effect op de Algemene middelen	0	1	2	1

Afvalverwijdering Rivierenland (Avri)

	<i>bedragen x 1.000 euro</i>			
Begrotingsjaar	2020	2021	2022	2023
Geraamde bijdrage doorschuif BTW volgens concept begroting 2020	529	529	529	529
Huidige raming in gemeentelijke begroting	457	457	457	457
Effect op de Algemene middelen	72	72	72	72

In West Betuwe wordt de inzameling/verwerking van huishoudelijk afval (in principe een (wettelijke) gemeentelijke taak) regionaal verzorgd door Avri namens de deelnemende gemeenten. Avri is volledig verantwoordelijk voor de baten en lasten die gemoeid zijn met deze taak. Waar de gemeente wel een relatie meeheeft is met de BTW over deze taken. De door de gemeente bij het BTW-compensatiefonds (BCF) te compenseren BTW mag worden toegerekend aan de tarieven omdat de vergoeding die gemeenten vanuit het BCF ontvangen een sigaar uit eigen doos is. Het BCF is gevuld met gelden die zijn onttrokken aan het gemeentefonds. Gemeentegeld dus. Als gemeenten BTW, die voorheen niet aftrekbaar was en dus in de kosten zat, niet meer mee kunnen nemen ontstaat er een gat. Dat de gemeente deze kosten mag meenemen is dus te verklaren. De VNG is overigens van mening dat de rijksoverheid maatregelen zou moeten nemen zodat de compensabele BTW in de toekomst uit de heffing kan worden gehaald. Allereerst doet het vreemd aan dat de gemeente de BTW terugkrijgt en toch kan verhalen. Dat is de burger lastig uit te leggen. Verder leidt het toerekenen van compensabele BTW aan individuele heffingen tot administratieve lasten. De rijksoverheid zou voor het deel van de compensabele BTW dat betrekking heeft op heffingen de uitname uit het gemeentefonds ongedaan moeten maken. Dat leidt tot een heffing die beter is uit te leggen, rechtstreeks financieel voordeel bij de burger en tot vermindering van de administratieve lasten. Zolang dit echter nog niet is gewijzigd, blijft deze constructie van doorschuif BTW met Avri van kracht.

Belastingsamenwerking Rivierenland (BSR)

	<i>bedragen x 1.000 euro</i>			
<i>Begrotingsjaar</i>	2020	2021	2022	2023
Geraamde bruto bijdrage volgens concept begroting 2020	735	735	720	720
Te declareren BTW in bijdrage bij BTW-compensatiefonds	-45	-45	-45	-45
Netto bijdrage	690	690	675	675
Huidige raming in gemeentelijke begroting	664	666	652	654
Toename van de gemeentelijke bijdrage	-26	-24	-23	-21
Dekking uit WaterRioleringsbeleidsPlan (WRP)	3	3	3	2
Dekking uit stelpost Prijsstijgingen	25	25	25	25
Effect op de Algemene middelen	1	3	4	6

Omgevingsdienst Rivierenland (ODR)

	<i>bedragen x 1.000 euro</i>			
<i>Begrotingsjaar</i>	2020	2021	2022	2023
Geraamde bijdrage volgens concept begroting 2020	3.031	3.031	3.031	3.031
Huidige raming in gemeentelijke begroting	2.710	2.710	2.710	2.710
Toename van de gemeentelijke bijdrage	-321	-321	-321	-321
Dekking uit stelpost Prijsstijgingen	108	108	108	108
Effect op de Algemene middelen	-213	-213	-213	-213

Voor 2019 is besloten om in de begroting 2019 incidenteel de bijdrage aan ODR met € 297.000 te verhogen voor de uitvoering van het werkplan 2019. Door de ODR is de geraamde bijdrage van West Betuwe voor 2019 echter structureel doorgetrokken.

Regionaal Archief Rivierenland (RAR)

	<i>bedragen x 1.000 euro</i>			
<i>Begrotingsjaar</i>	2020	2021	2022	2023
Geraamde bijdrage volgens concept begroting 2020	437	437	437	437
Bij: ophoging inwoneraantal a.g.v. toevoeging Lingewaal	124	124	124	124
Netto bijdrage	561	561	561	561
Huidige raming in gemeentelijke begroting (incl. aanpassing 2019)	514	514	514	514
Toename van de gemeentelijke bijdrage	-47	-47	-47	-47
Dekking uit stelpost Areaalontwikkelingen (stijging inwoneraantal)	3	3	3	3
Dekking uit stelpost Prijsstijgingen/accres (e-Depot)	29	29	29	29
Dekking uit stelpost Prijsstijgingen (indexering)	15	15	15	15
Effect op de Algemene middelen	0	0	0	0

Veiligheidsregio Gelderland-Zuid (VRGZ)

	<i>bedragen x 1.000 euro</i>			
Begrotingsjaar	2020	2021	2022	2023
Geraamde bijdrage volgens concept begroting 2020	3.960	3.960	3.960	3.960
Laatste tranche wijziging verdeelsystematiek	0	-52	-52	-52
Subtotaal	3.960	3.908	3.908	3.908
Af: zienswijze verhoging t.b.v. structurele verhoging Vastgoed	-49	-49	-49	-49
Acceptabele bijdrage	3.911	3.859	3.859	3.859
Huidige raming in gemeentelijke begroting	3.753	3.701	3.701	3.701
Toename van de gemeentelijke bijdrage	-158	-158	-158	-158
Dekking uit stelpost Prijsstijgingen	126	126	126	126
Effect op de Algemene middelen	-32	-32	-32	-32

De toename van de netto lasten bestaat uit de volgende componenten:

	<i>bedragen x 1.000 euro</i>			
Begrotingsjaar	2020	2021	2022	2023
Schoon werken	-32	-32	-32	-32
Totaal toename	-32	-32	-32	-32

Gemeentelijke Gezondheidsdienst Gelderland-Zuid (GGD)

	<i>bedragen x 1.000 euro</i>			
Begrotingsjaar	2020	2021	2022	2023
Geraamde bijdrage volgens concept begroting 2020	1.775	1.775	1.775	1.775
Af: zienswijze verhoging t.b.v. Veilig Thuis 2020	-109	-109	-109	-109
Af: zienswijze verhoging t.b.v. gezondheidsmakelaar	-30	-30	-30	-30
Subtotaal	1.635	1.635	1.635	1.635
Te declareren BTW in bijdrage bij BTW-compensatiefonds	-40	-40	-40	-40
Acceptabele netto bijdrage	1.595	1.595	1.595	1.595
Huidige raming in gemeentelijke begroting (incl. aanpassing 2019 VT)	1.563	1.563	1.563	1.563
Toename van de gemeentelijke bijdrage	-32	-32	-32	-32
Dekking uit stelpost Prijsstijgingen	47	47	47	47
Effect op de Algemene middelen	15	15	15	15

De afname van de netto lasten bestaat uit de volgende componenten:

	<i>bedragen x 1.000 euro</i>			
Begrotingsjaar	2020	2021	2022	2023
Bijdrage huisvesting	-8	-8	-8	-8
Forensische geneeskunde	4	4	4	4
Aanpassing verhouding inwoners	19	18	18	18
Totaal toename	15	15	15	15

Bedrijfsvoeringsorganisatie West-Betuwe (BWB)

	<i>bedragen x 1.000 euro</i>			
Begrotingsjaar	2020	2021	2022	2023
Geraamde bijdrage volgens concept begroting 2020	4.803	4.803	4.803	4.803
Af: zienswijze verhoging t.b.v. inbreng Neerijnen/Lingewaal	-284	-284	-284	-284
Acceptabele bijdrage	4.519	4.519	4.519	4.519
Huidige raming in gemeentelijke begroting	4.458	4.458	4.458	4.458
Toename van de gemeentelijke bijdrage	-61	-61	-61	-61
Dekking uit stelpost Prijsstijgingen	61	61	61	61
Effect op de Algemene middelen	0	0	0	0

Werkzaam Rivierenland

	<i>bedragen x 1.000 euro</i>			
Begrotingsjaar	2020	2021	2022	2023
Geraamde bijdrage in uitvoeringskosten volgens concept begroting 2020	1.413	1.399	1.388	1.377
Huidige raming in gemeentelijke begroting (incl. bijdrage aan Avres)	1.384	1.371	1.371	1.371
Toename van de gemeentelijke bijdrage	-29	-28	-17	-6
Dekking uit stelpost Prijsstijgingen	36	36	36	36
Effect op de Algemene middelen	7	8	19	30

2.2 Dividend

BNG Bank

West Betuwe is aandeelhouder in BNG Bank met 60.225 aandelen. In de begroting is rekening gehouden met een dividenuitkering van € 1,75 per aandeel. In 2019 ontvangen wij over 2018 een dividenuitkering van € 2,85 per aandeel. Deze hogere uitkering wordt voor een groot gedeelte veroorzaakt doordat 50% van de netto winst is uitgekeerd. Structureel gaan wij vanaf 2020 daarom uit van een uitkering van 37,5% en een dividend bedrag van € 2,10 per aandeel.

Vitens

West Betuwe is aandeelhouder in Vitens met 34.717 aandelen. In de begroting is rekening gehouden met een dividenuitkering van € 1,42 per aandeel in 2019 en vanaf 2020 structureel € 0,97 per aandeel. In 2019 ontvangen wij over 2018 een dividenuitkering van € 0,90 per aandeel. Structureel gaan wij vanaf 2020, op basis van de verwachtingen van Vitens, uit van een uitkering van € 0,87 per aandeel.

Stedin

West Betuwe is aandeelhouder in Stedin met 16.875 aandelen. In de begroting is rekening gehouden met een dividenuitkering van € 5,64 per aandeel. In 2019 ontvangen wij over 2018 een dividenuitkering van € 9,18 per aandeel. Structureel gaan wij uit van een dividend uitkering van € 9,18 per aandeel.

Alliander

West Betuwe is aandeelhouder in Alliander met 233.211 aandelen. In de begroting is rekening gehouden met een dividenuitkering van € 0,67 per aandeel. In 2019 ontvangen wij over 2018 een dividenuitkering van € 1,09 per aandeel. De totale dividenuitkering bedraagt € 150 miljoen. Structureel gaan wij uit van een dividend uitkering van € 0,73 per aandeel o.b.v. een regulieren uitkering van in totaal € 100 miljoen.

Eneco

West Betuwe is aandeelhouder in Eneco met 16.875 aandelen. In de begroting is rekening gehouden met een dividenduitkering van € 12,47 per aandeel. In 2019 ontvangen wij over 2018 een dividenduitkering van € 13,68 per aandeel. Structureel handhaven wij voor 2020 de oorspronkelijke raming van € 12,47 per aandeel. Naar verwachting zullen in de loop van 2019 of 2020 de aandelen Eneco worden verkocht en krijgt de gemeente voor het laatst over het jaar 2019 nog een dividenduitkering. Wij zullen u afzonderlijk informeren over de (financiële) effecten van de verkoop.

2.3 Budgetneutrale aanpassingen

Integraal verkeersplan Beesd

De gemeenteraad van Geldermalsen heeft op 30 oktober 2018 met een amendement besloten een investeringskrediet beschikbaar te stellen voor maatregelen tegen sluipverkeer Beesd en omliggende dorpen. In het amendement krijgt het college ook de opdracht om een integraal verkeersplan voor Beesd e.o. op te stellen. Het college is met deze opdracht aan de slag gegaan en heeft begin 2019 een extern bureau ingeschakeld om een onafhankelijk onderzoek te doen naar deze problematiek. De kosten voor dit onderzoek bedragen € 10.000 en kunnen ten laste worden gebracht van de bestemmingsreserve Herinrichting Rijksstraatweg-Meteren.

Mobiliteitsvisie

Voor de herindeling is gewerkt aan een integrale Mobiliteitsvisie door de fusiepartners. Het West Betuwe Beraad heeft echter besloten dit aan de nieuwe gemeenteraad over te laten. De visie dient eerst vastgesteld te worden voordat het mobiliteitsplan opgesteld kan worden. In september 2019 zal een beeldvormende sessie worden georganiseerd voor de gemeenteraad en inwoners en ondernemers. Waarna vaststelling van de Mobiliteitsvisie in december 2019 in het college zal plaatsvinden en begin 2020 door de gemeenteraad. Met het opstellen van een visie is een bedrag van € 15.000 gemoeid. Dit bedrag kan ten laste worden gebracht van de bestemmingsreserve Herinrichting Rijksstraatweg-Meteren.

Verkenning N327 - Randweg

Een goede ontsluiting voor de woonwijk De Plantage en het bedrijventerrein Hondsgemet op de N327 en de A15 en een goede ontsluiting voor LZV's is van essentieel belang. De afwikkeling op de kruising Plettenburglaan - N327 loopt op middellange termijn helemaal vast. LZV's is al langer een knelpunt. Voordat afspraken gemaakt kunnen worden met de provincie over uitvoering en kostenverdeling, moeten er goede oplossingsrichtingen uitgewerkt zijn. Omdat het de ontsluiting van twee gemeentelijke projecten en meerdere bedrijventerreinen betreft, ligt het initiatief voor deze uitwerking bij de gemeente. Met het opstellen van deze verkenning is een bedrag van € 25.000 gemoeid. Dit bedrag kan ten laste worden gebracht van de bestemmingsreserve Herinrichting Rijksstraatweg-Meteren (restantsaldo in de reserve bedraagt ongeveer € 400.000).

Personele maatwerkafspraken t.i.v. bestemmingsreserve Sociaal Domein

Voor gemaakte personele maatwerkafspraken wordt een beroep van € 55.000 gedaan op de bestemmingsreserve Sociaal Domein. Na deze aanwending is het saldo van deze reserve nihil.

Aanwending stelpost Onvoorziene uitgaven 2019

In 2019 wordt de stelpost Onvoorziene uitgaven incidenteel aangewend ten behoeve van de volgende posten:

-Opvang zwerfdieren	20.940
-Opstellen beheerplan Wegen	70.000
-Onderwijshuisvestingsverordening	6.000
-Harmoniseren erfgoedbeleid/archeologie	31.500
-Fietsroutenetwerk	63.000
-Harmoniseren recreatiebeleid	25.000
-Dorpshuis/gymzaal Herwijnen (startbijdrage)	10.000
-Kappen van risicovolle bomen	69.200
-Omgevingsvergunningen (juridische handhaving Lingewaal)	47.000
Totaal	<u>342.640</u>

Omdat het beginsaldo van de stelpost € 250.000 bedraagt, wordt het budget ruimschoots overschreden. Om ook voor de rest van het jaar een buffer te hebben voor onvoorziene uitgaven, wordt voorgesteld om vanuit het begrotingsresultaat in 2019 éénmalig € 242.640 aan de stelpost toe te voegen. Voor de rest van het jaar resteert dan een stelpost van € 150.000.

Opvang Zwerfdieren

De gemeente heeft als een wettelijke taak om zorg te dragen voor de opvang van zwerfdieren. Tijdens het harmonisatieproces zijn een aantal overeenkomsten door de oude gemeentes niet of niet tijdig opgezegd waardoor we verplicht zijn de diverse partijen aan te houden. Om toch tot een werkbare situatie te komen zijn er onderhandelingen gevoerd met dierenopvang Leerdam en Tiel en de dierenambulance Tiel. De Dierenbescherming hanteert voor de diensten als normbedrag € 1,75 per inwoner. Met de partijen is nu een totaalbedrag afgesproken van in totaal € 68.690 voor het ophalen en opvang van zwerfdieren. Op deze post ontstaat een incidenteel tekort van € 20.940 wat ten laste van de stelpost onvoorziene uitgaven gebracht kan worden.

Opstellen beheerplan Wegen

De aanleiding voor het opstellen van een beheerplan Wegen is drieledig: de harmonisatieopgave, het bidbook en het college-uitvoeringprogramma. Het doel is duurzaam wegenonderhoud met veiligheid als uitgangspunt. Hiervoor zal allereerst een beheerplan Wegen 2021-2025 worden opgesteld. Dit beheerplan brengt in beeld en onderbouwt wat er moet gebeuren (planning onderhoud en vervanging) en welke financiële middelen nodig zijn om de doelen te behalen. Als dit beheerplan in het 2^e kwartaal van 2020 door de gemeenteraad wordt vastgesteld en de middelen beschikbaar worden gesteld, dan kan vanaf 2021 gestart worden met de realisatie van het beheerplan. Tot het opstellen van het beheerplan Wegen behoren de volgende activiteiten:

- Verzamelen van data en het opzetten van een beheerdatabase;
- Inspecteren van alle wegen;
- Uitvoeren van een maatregeltoets (bepalen benodigde maatregelen per weg);
- Uitvoeren van verhardingsonderzoeken (onderzoek restlevensduur);
- Doorrekenen van scenario's en opstellen van het beheerplan.

Met het opstellen van het beheerplan is éénmalig een bedrag van € 120.000 gemoeid. In de voorziening van Geldermalsen is hiervoor € 50.000 gereserveerd, zodat er per saldo € 70.000 ten laste van de stelpost onvoorziene uitgaven komt.

Onderwijshuisvestingsverordening

De aanleiding voor het opstellen van de Onderwijshuisvestingsverordening is drieledig: de harmonisatieopgave, het overdrachtdossier en het coalitieakkoord. Het doel is een uniforme regelgeving binnen de gehele gemeente met betrekking tot huisvesting van primair- en voortgezet onderwijs.

Tot het opstellen van de verordening behoren de volgende activiteiten:

- Opstellen startnotitie waarbij keuzes in thema's worden benoemd (2e kwartaal 2019);
- Opstellen concept-verordening (3e kwartaal 2019);
- Overleg voeren met schoolbesturen inzake concept (3e kwartaal 2019);
- Vaststellen verordening door gemeenteraad (4e kwartaal 2019).

Met het opstellen van de verordening is éénmalig een bedrag van € 6.000 gemoeid.

Harmoniseren erfgoedbeleid/archeologie

Het bestaande beleid op het gebied van erfgoedbeleid/archeologie is nu verschillend. Harmonisatie is wenselijk in verband met rechtsgelijkheid voor alle burgers in dezelfde gemeente. Het doel is dat de nieuwe cultuurhistorische waardenkaarten en beleid eensluidend is voor de hele gemeente.

Het geharmoniseerde beleid vormt één van de basisonderdelen van de omgevingsvisie/plannen.

Tot het opstellen van het geharmoniseerde beleid behoren de volgende activiteiten:

- Actualisatie brongegevens en gelijkschakeling (2e/3e kwartaal 2019);
- Archeologisch-inhoudelijke onderbouwing bijstelling onderzoeksgrenzen (3e/4e kwartaal 2019);
- Beleidsbepaling (4e kwartaal 2019/1e kwartaal 2020).

Met het opstellen van het geharmoniseerde beleid is éénmalig een bedrag van € 63.000 gemoeid. Hiervan is 50% (€ 31.500) als dekking aanwezig in de bestemmingsreserve Landschapsonwikkelingsplan (LOP).

Doorontwikkeling en beheer en onderhoud Fietsroutenetwerk

Voor de doorontwikkeling en het beheer en onderhoud van het fietsroutenetwerk heeft ons college op 23 april 2019 besloten een uitvoeringsovereenkomst voor een periode van 10 jaar aan te gaan met het recreatieschap Uiterwaarde. Het huidige contract liep namelijk af en de besluitvorming over de overeenkomst is door het West Betuwe beraad doorgeschoven naar de gemeente West Betuwe. Het fietsroutenetwerk is de basisvoorziening voor het (toekomstig) recreatief beleid van de gemeente West Betuwe. De kosten bedragen € 63.000 ten laste van de stelpost onvoorziene uitgaven. Alle regiogemeenten hebben deze overeenkomst reeds getekend, zoals regionaal is afgesproken.

Opstellen recreatiebeleid

In 2019 wordt het beleid op het gebied van recreatie geharmoniseerd. De benodigde externe kosten van € 25.000 worden ten laste gebracht van de stelpost onvoorziene uitgaven.

Dorpshuis/gymzaal Herwijnen

In december 2018 is er ten behoeve van het dorpshuis/gymzaal te Herwijnen een overeenkomst gesloten voor het beheer van de gemeentelijke gymzaal. Contractueel is vastgelegd dat het bestuur van het dorpshuis een startbijdrage van € 10.000 ontvangt. Er is dus sprake van een incidenteel nadeel van € 10.000 ten laste van de stelpost onvoorziene uitgaven.

Kappen van risicovolle bomen

In 2018 is een Boom Veiligheid Controle (BVC) uitgevoerd van alle bomen in West Betuwe. Van het totale aantal van 764 risicobomen zijn er in 2018 al 472 (essen met essentaksterfte) gekapt met in 2018 beschikbaar gesteld budget. Na afronding van de BVC 2018 bleek dat nog eens 292 risicobomen aanwezig waren. Uit het oogpunt van veiligheid, de zorgplicht en aansprakelijkheid moeten deze bomen binnen één jaar gekapt worden. De vigerende beheerplannen voorzien niet in gelabeld budget. Daarom is met een collegebesluit op 16 april 2019 ingestemd met het beschikbaar stellen van € 69.200 ten laste van de stelpost onvoorziene uitgaven. Dit budget wordt ingezet voor het kappen en vervangen van deze 292 bomen.

Omgevingsvergunningen (juridische handhaving Lingewaal)

Het werkprogramma van de ODR omvat alle uren voor de gemeente West Betuwe met uitzondering van de uren en producten inzake de VTH-bouwtaken van de voormalige gemeente Lingewaal. Deze bouwtaken worden met ingang van 1 januari als meerwerk uitgevoerd en verrekend door de ODR. Bij verrekening van de uren wordt rekening gehouden met de door West Betuwe geleverde capaciteit van 1 fte vergunning verlening bouw en 1 fte toezicht bouw. Deze uren worden in mindering gebracht op de te factureren uren.

Op het gebied van juridische handhaving is geen capaciteit door West Betuwe ter beschikking gesteld. Uit de oude personeelsbudgetten van Lingewaal is € 30.000 beschikbaar ter dekking van te maken kosten. Deze € 30.000 zit in de nieuwe detailstructuur in de functie Integraal Handhavingsmedewerker A (Publiek Domein), die in de organisatie van West Betuwe nog niet is ingevuld. Het vacaturegeld van deze vacature is in 2019 echter niet beschikbaar. Uitgaande van een tekort van 500 à 600 uur wordt een tekort van € 47.000 verwacht.

Renovatie velden VV Tricht

In Tricht staan voor 2019 een aantal renovaties op de planning, nl.:

- Kunstgras: € 310.000 (gemeente 75% € 232.500/VV Tricht 25% eigen bijdrage € 77.500)
- Trainingsgrasveld 1: € 25.000
- Trainingsgrasveld 2: € 38.000

Hiervoor is het noodzakelijk om de kredieten beschikbaar te stellen. De jaarlijkse afschrijvingslasten van de renovaties (€ 31.083 vanaf 2020) worden ten laste gebracht van de bestemmingsreserve Dekking kapitaallasten sportterreinen.

2.4 Autonome ontwikkelingen en overige mee- en tegenvallers

In dit onderdeel worden alleen de mee- en tegenvallers van minimaal € 10.000 toegelicht.

Tekorten op het sociaal domein

Uit de jaarrekeningen van de voormalige gemeenten Geldermalsen, Lingewaal en Neerijnen bleek over 2018 een aanzienlijk tekort op het sociaal domein, onderdeel Jeugdzorg en Wmo, van ongeveer € 2,5 miljoen. Voor een deel werd dit tekort ten laste gebracht van de beschikbare bestemmings-reserves sociaal domein, die daarmee volledig opgesoupeerd werden. De tekorten op het sociaal domein corresponderen met de landelijke trend. Daarom hebben wij op basis van de uitgaven 2019 tot nu toe een doorrekening gemaakt van de verwachte uitgaven over 2019.

	Budget	Prognose uitgaven
Zorg in natura	€ 11.623.000	€ 13.373.000
PGB	€ 967.000	€ 750.000
Totaal	€ 12.590.000	€ 14.123.000

Het verwachte tekort voor 2019 is € 1.533.000. De verwachting is dat dit bedrag ook voor 2020 nodig is. Nader onderzoek is nodig om maatregelen te kunnen treffen die ervoor zorgen dat de zorg-uitgaven gaan dalen. Wij stellen daarom voor om vanaf 2021 het tekort terug te brengen naar respectievelijk € 750.000 in 2021 en € 500.000 in 2022.

Vanuit het rijk is aangekondigd dat er aanvullende middelen voor het sociaal domein beschikbaar gesteld worden. Het gaat om € 350 miljoen in 2019 en € 200 miljoen vanaf 2020. Op dit moment is echter nog niet bekend hoe deze gelden over de gemeenten verdeeld gaan worden en hoe deze moeten worden ingezet. Voor een deel zullen de gelden bestemd zijn voor het realiseren van efficiency in de processen en niet mogen worden ingezet voor het oplossen van de tekorten. In deze eerste bestuursrapportage houden we daarom geen rekening met de aangekondigde middelen.

We stellen u voor om met een plan van aanpak te komen met als doel om voor de uitvoering van deze taken binnen de rijksvergoeding te blijven. Om nu geen onoverdachte maatregelen te nemen en hiervoor goed de tijd te nemen, stellen we u voor om vanuit de algemene reserve éénmalig € 2,25 miljoen toe te voegen aan de bestemmingsreserve Sociaal domein met als doel om deze in 2019 tot en met 2021 te laten vrijvallen ten gunste van de exploitatie met respectievelijk 2x € 1 miljoen en 1x € 250.000. Zodoende wordt er voor dit onderwerp vanaf 2019 structureel € 500.000 ten laste van de budgettaire ruimte gebracht.

Waterschapslasten wegen (structurele doorwerking uit jaarrekening 2018)

Als gevolg van de uitspraak van de Hoge Raad kunnen waterschappen alleen nog maar de verharde delen van wegen onder de tariefdifferentiatie bij de watersysteemheffing brengen. Voorheen gold dit voor de hele berm. Hierdoor is het areaal dat onder de tariefdifferentiatie valt gedaald. Dit leidt tot een structureel voordeel van ruim € 100.000.

Regeling fractiebudget/persoonlijk budget raadsleden

Door de gemeenteraad zijn regelingen vastgesteld ten aanzien van de fractiebudgetten en de persoonlijke budgetten voor raadsleden. Ten opzichte van de huidige ramingen is er structureel een tekort van ongeveer € 2.000. In de jaren dat er een nieuwe raad aantreedt is er sprake van een aanvullend tekort van € 31.000 (31x € 1.000 per raadslid).

Rekenkamercommissie (uitbestede werkzaamheden)

Dit jaar zal naar verwachting nog geen rekenkamer volledig operationeel zijn, waardoor de uitgaven uit het rekenkamerbudget over 2019 minimaal zullen zijn. De raming van € 45.750 kan verlaagd worden naar € 43.750.

Burgemeester en wethouders

De salaris- en sociale lasten voor het college zijn geactualiseerd. Ten opzichte van de bestaande ramingen is er structureel sprake van een voordeel van ongeveer € 306.000. Doordat het college eind januari is geïnstalleerd, bedraagt het voordeel in 2019 € 349.000.

Burgemeester en wethouders (gewezen wethouders)

De lasten voor de gewezen wethouders zijn geactualiseerd. Het gaat hierbij om de wachtgelden van gewezen wethouders, de lasten van toekomstige pensioenverplichtingen en éénmalige budgetten voor re-integratiebudgetten die allen voortkomen uit de Wet Appa. Ten opzichte van de bestaande ramingen is er structureel sprake van een nadeel. Dit nadeel loopt af van ongeveer € 350.000 in 2019 naar € 14.000 vanaf 2023.

Straatnaamgeving en huisnummering

In de begroting van Neerijnen was structureel een bedrag van € 10.000 opgenomen als door te belasten kosten van de straatnaamgeving en huisnummering. In werkelijkheid worden deze kosten niet doorbelast naar derden. Omdat deze raming is overgenomen in de begroting 2019 van West Betuwe en niet reëel blijkt, dient deze afgeraamd te worden.

Opleidingsbudget (2% van loonsom)

In het Sociaal plan voor de gemeente West Betuwe is afgesproken dat het opleidingsbudget 2% van de loonsom zal bedragen. Hierdoor dient het bestaande budget met € 91.930 te worden verhoogd.

Garantiebanen

In het Sociaal Akkoord van 2013 is de wettelijke verplichting opgenomen voor werkgevers om tot 2024 125.000 extra banen te creëren voor mensen met afstand tot de arbeidsmarkt (betreft mensen vanuit Participatiewet/WSW, Wajong, of WIW/ID). Indien de percentages niet gehaald gaan worden krijgen werkgevers te maken met de Quotumwet waarbij boetes aan de orde zullen zijn per niet gerealiseerde arbeidsplaats. De gemeente West Betuwe heeft in 2019 een wettelijke verplichting om 2,14% van de verloonde uren (= 5,35 fte) te besteden aan mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt. Dit loopt op tot 3,13% (= 5,85 fte) in 2024. De gemeente West Betuwe wil minimaal aan de wettelijke verplichting voldoen. In het verleden is hier incidenteel geld voor geraamd. Inmiddels is het een structurele wettelijke verplichting geworden. Rekening is gehouden met een jaarlijkse stijging van de wettelijke verplichting van de verloonde uren van 0,2%. Met het voldoen aan deze wettelijke verplichting is een bedrag gemoeid van € 77.000 in 2019 oplopend tot structureel € 113.100 vanaf 2024.

Kosten jaarwisseling

In de aanwezige budgetten bij Fysiek Domein is geen (of te weinig) rekening gehouden met de kosten voor vervanging en herstel van vernielingen en beschadigingen als gevolg van de jaarwisseling. Het budget Oud- en nieuwwiering dient hiervoor structureel met € 15.000 te worden verhoogd.

Opstellen Wegenlegger

Elke gemeente in Nederland moet op grond van de Wegenwet over een wegenlegger beschikken. De wegenlegger geeft -van iedere weg buiten de bebouwde kom- juridische duidelijkheid over de openbaarheid van de weg, de onderhoudsplichtige en eventuele bijzondere regelingen. De planning is om in de 2^e helft van 2019 te starten met het proces, zodat eind 2020 de wegenlegger definitief opgeleverd kan worden. Hiervoor wordt onderzoek verricht naar de status van de wegenleggers van de drie voormalige gemeenten waarbij per weg de juridische status wordt gecontroleerd en indien van toepassing gewijzigd. De gegevens zullen worden gedigitaliseerd. De kosten hiervan, inclusief het doorlopen van het vaststellingsproces (met ter inzagelegging en behandelen van eventuele zienswijzen) bedrag éénmalig € 40.000. Naast de eenmalig kosten zijn er jaarlijkse kosten gemoeid met het (digitaal) in stand houden en het muteren van eventuele wijzigingen (€ 4.000).

Brede school Vuren / Brede school Herwijnen (hogere huuropbrengsten)

In de Brede school Herwijnen is mede gehuisvest de Kinderopvang Lingewaal BV. Via het bestuur van de Christelijke School wordt hiervoor de huur geïnd, zijnde een bedrag van € 15.800, per jaar. In de begroting is een bedrag opgenomen van € 6.300. Dit betekent een structureel voordeel van € 9.500. In de Brede school Vuren is mede gehuisvest een vestiging van Kinderopvang Lingewaal BV. Via het bestuur van de Christelijke School wordt hiervoor de huur geïnd, zijnde een bedrag van € 11.300 per jaar. In de begroting is een bedrag opgenomen van € 9.306. Dit betekent een structureel voordeel van € 1.994 per jaar.

Dorpshuis/gymzaal Herwijnen

In december 2018 is er ten behoeve van het dorps huis/gymzaal te Herwijnen een overeenkomst gesloten voor het beheer van de gemeentelijke gymzaal. Naast het feit dat de gemeente een hogere huur ontvangt van de exploitant dan begroot, zijnde een bedrag van € 8.500 per jaar (structureel voordeel ten bate van het begrotingssaldo 2019), vergoedt de gemeente jaarlijks aan de schoolbesturen een klokurenvergoeding van in totaal € 10.554. Tevens is het contractueel vastgelegd dat het bestuur van het dorps huis een jaarlijkse exploitatievergoeding van € 23.000 ontvangt. Deze kostenposten zijn niet opgenomen in de begroting. Dit betekent in totaal een structureel nadeel van € 33.554 ten laste van het begrotingssaldo 2019.

Renovatie drainage veld III Herwijnen

In Herwijnen is de drainage van veld III aan renovatie toe. Er is geen onderhoudsfonds in voormalig Lingewaal. In overleg met de vereniging is het werk gepland in de zomerstop van 2019. Hiervoor is het noodzakelijk om een krediet van € 30.000 beschikbaar te stellen en de jaarlijkse kapitaallasten van € 1.800 in de begroting op te nemen. Het onderhoud van sportvelden wordt in de harmonisatie beheerplan sportvelden meegenomen.

Combinatiefuncties

Door het Rijk is een lager deelnamepercentage toegekend voor de inzet van Combinatiefuncties. Het bedrag wat het Rijk beschikbaar heeft gesteld is € 165.364. Het Rijk draagt 40% van de kosten bij en gemeenten dragen zorg voor de organisatie van 60% cofinanciering. In de begroting had derhalve een bedrag van € 248.046 aan cofinanciering moeten zitten en een uitgavenbudget van € 413.410 (€ 165.364 + € 248.046). In de begroting 2019 is structureel echter maar € 410.474 opgenomen.

Welzijn West Betuwe heeft een bedrag van € 430.000 aangevraagd op basis van 8,6 fte. Dit betekent een tekort van € 19.526 ten opzichte van het aanwezige budget.

Openbaar groen (inzet Avres)

Tussen Lingewaal en de Gemeenschappelijke Regeling Avres is een dienstverleningsovereenkomst afgesloten voor diensten en leveringen. Door de DVO met de Avri zijn een aantal Avres diensten komen te vervallen. Omdat het een GR betrof heeft het West Betuwe beraad besloten om de overeenkomst voor 2019 te verlengen. Bij het besluit is aangegeven om gelijke gelden (ongeveer € 107.000) van 2017 toe te passen. Samen met Avres is gezocht naar passende diensten, maar omdat er onvoldoende (gekwalificeerd) personeel geleverd kan worden zal in 2019 voor € 66.000 aan diensten van Avres worden betrokken. Omdat het noodzakelijke budget niet gedekt is in de begroting ontstaat een tekort van € 41.000.

Vreemdelingen (tolkendiensten/Vluchtelingenwerk)

Er wordt door team sociaal gebruik gemaakt van de tolkendiensten van TVcN bij het voeren van gesprekken met inwoners die de Nederlandse taal onvoldoende machtig zijn. Dit om de juiste ondersteuning te kunnen bieden om de beperkingen in deelname aan de samenleving te verminderen dan wel op te heffen. Hiermee is een structureel bedrag gemoeid van € 4.500.

Op basis van de bekostiging 2018 is aan Vluchtelingenwerk voor 2019 een subsidie toegekend van € 93.782. Voor een bedrag van € 7.213 is hiervoor geen ruimte in de aanwezige budgetten, zodat wordt voorgesteld het budget in 2019 incidenteel met € 7.213 te verhogen.

Opheffen bestemmingsreserve Sociaal Domein Lingewaal

Eind 2018 is de bestemmingsreserve Sociaal Domein van de (voormalige) gemeente Lingewaal nihil en komt deze reserve daarom te vervallen. In de begroting 2019 van West Betuwe zitten structureel nog onttrekkingen aan deze reserve die komen te vervallen. Het gaat om de volgende nadelige aanpassingen:

Begrotingsjaar	bedragen x 1.000 euro				
	2019	2020	2021	2022	2023
Vervallen van toevoeging bestemmingsreserve Sociaal Domein Lingewaal	90	82	70	70	70
Vervallen van aanwending bestemmingsreserve Sociaal Domein Lingewaal	-129	-84	-76	-76	-76
Effect op de Algemene middelen	-39	-2	-6	-6	-6

Verhoging krediet renovatie woonwagenlocatie Asperen

Het renoveren van het woonwagenkamp Asperen bestaat onder andere uit het plaatsen van nieuwe units en het aanleggen van een weg. Het bouwen en plaatsen van de units bedraagt € 180.000. Hiervoor zijn in 2018 al contractuele verplichtingen aangegaan. De units zijn intussen gereed maar moeten nog wel geplaatst worden. In de begroting is rekening gehouden met de (kapitaal)lasten van een investeringskrediet van € 120.000. Voorgesteld wordt om voor de meerkosten het investeringskrediet op te hogen met een bedrag van € 60.000. Voor de aanleg van de weg (€ 80.000) is in de begroting geen budget opgenomen. In totaal wordt voorgesteld om het investeringskrediet met € 140.000 te verhogen. De extra structurele (kapitaal)lasten hiervan zijn vanaf 2020 € 15.700. In 2019 is er nog sprake van een incidenteel voordeel van € 13.000 doordat de afschrijving op de investering een jaar wordt doorgeschoven.

Huisvestingskosten Rijnstraat 64 Geldermalsen

In 2013 heeft de gemeente Geldermalsen het pand aan de Rijnstraat 64 aangekocht. Tot aankoop was overgegaan op grond van een gerechtelijke uitspraak. Het weer verkopen van het pand en een onbebouwd aangrenzend perceel, ligt gelet op de bedrijfsbestemming het meest voor de hand. Daartoe is eerder bestuurlijk besloten. Vanwege een bodemverontreiniging waarvan werd onderzocht wat noodzakelijk is om te doen om het pand weer te verkopen is deze verkoop nog niet geconcretiseerd. In afwijking van deze lijn (verkopen van het pand) is het pand medio 2016 in bruikleen gegeven aan drie stichtingen, waaronder Integreren doe je samen! (verder IDJS genoemd). Dit in principe voor één jaar met de mogelijkheid tot verlenging met nog één jaar. Tot deze beslissing is gekomen in de tijd dat Geldermalsen zich geconfronteerd zag met een grote taakstelling voor de huisvesting en begeleiding van statushouders. De afspraken met IDJS zijn vastgelegd in een bruikleenovereenkomst, waarbij het pand alleen mag worden gebruikt als opslag- en kantoorruimte. Door het college is op 21 mei 2019 besloten deze overeenkomst te verlengen tot maximaal 1 juli 2020 en ondertussen een politiek debat te voeren betreffende de vraag hoe de gemeente West Betuwe in zijn algemeenheid om wil gaan met de huisvesting van stichtingen/verenigingen e.d. In 2019 en 2020 zijn voor dit pand geen exploitatielasten opgenomen. Het gaat om lasten van respectievelijk € 15.000 en € 7.500.

Ophogen stelpost onvoorziene uitgaven 2019

Omdat het beginsaldo van de stelpost € 250.000 bedraagt en er tot op heden al een beroep van € 342.640 op deze stelpost is gedaan, wordt het budget ruimschoots overschreden. Om ook voor de rest van het jaar een buffer te hebben voor onvoorziene uitgaven, wordt voorgesteld om vanuit het begrotingsresultaat in 2019 éénmalig € 242.640 aan de stelpost toe te voegen. Voor de rest van het jaar resteert dan weer een stelpost van € 150.000.

3.Voortgang fusiebudget

Tot en met december 2018 hebben de voormalige gemeenten Geldermalsen, Lingewaal en Neerijnen in totaal € 5.174.044 beschikbaar gesteld voor de kosten van de herindeling. Tot en met 2018 bedroegen de uitgaven € 4.531.247 en was er een aanvulling vanuit de bestemmingsreserve komborden van ongeveer € 32.800. Het restantbudget op 1 januari bedroeg derhalve € 675.594. In de begroting 2019 is vanuit de aanvulling op de algemene uitkering een bedrag van € 3.492.867 beschikbaar, hiermee komt het totaal aan beschikbare middelen voor 2019 op € 4.168.461. In 2019 verwachten we binnen het beschikbare budget nog de volgende uitgaven te doen:

Verbonden partijen i.v.m. frictie (AVRI, subsidiepartner)	€ 995.000
Inzet BWB voor plaatsingsproces en invlechten medewerkers N en L	€ 262.000
Afronden ICT projecten	€ 520.000
Oplossen boventalligheid na plaatsingsprocedure	€ 490.000
Komborden en aanpassen systemen verbonden partijen (RAR/ODR/BSR)	€ 270.000
Inhuur 1 ^e halfjaar 2019	€ 595.000
Diverse kleine posten	€ 68.000
Totaal	€ 3.200.000

Aanpassing van het beschikbare budget is op dit moment niet nodig. Er is nog geen rekening gehouden met de mogelijke kosten van uittreding uit AVRES (raming € 1,5 miljoen) en de ODR (raming € 4 miljoen).

4. Risico's

Naar aanleiding van het opstellen van de eerste bestuursrapportage 2019 signaleren we een aantal risico's waarvan het goed is om uw raad te informeren. Deze risico's betrekken wij ook bij het opstellen van de paragraaf Weerstandsvermogen in de begroting 2020-2023. Allereerst volgt het overzicht van de gesignaleerde risico's in een tabel, vervolgens lichten we elk risico toe (omvang in € 1.000).

Omschrijving	2019	2020	2021	2022	2023
Verbonden partijen		685	685	685	685
Golfbaan Spijk	250	50	50	50	
Aanbestedingen: leerlingenvervoer/ basismobiliteit hulp bij het huishouden Wmo		40	80 PM	80 PM	80 PM
Stimuleren zwemdiploma voor doelgroepen		PM	PM	PM	PM
Decentralisatie beschermd wonen en maatschappelijke opvang			5.000	5.000	5.000
Nieuwe Wet Inburgering	PM	PM	PM	PM	PM

Verbonden partijen

In de 1e bestuursrapportage gaan we uit van de effecten van de begrotingen 2020 van de verbonden partijen voor zover wij daarmee in kunnen stemmen. Voor de onderdelen waarop wij een zienswijze indienen nemen we in deze paragraaf het risico op dat deze bedragen alsnog geëffectueerd worden. Het gaat om:

- Omgevingsdienst Rivierenland (zienswijze t.a.v. hoogte gemeentelijke afname): € 213.000
- GGD Gelderland-Zuid (zienswijze t.a.v. Veilig Thuis 2020/Gezondheidsmakelaar): € 139.000
- Veiligheidsregio Gelderland-Zuid (zienswijze t.a.v. hogere bijdrage vastgoed): € 49.000
- Bedrijfsvoeringsorganisatie West-Betuwe (zienswijze inbreng Neerijnen/Lingewaal) € 284.000

Golfbaan Spijk

In het kader van afgegeven vergunning (gemeente bevoegd gezag) is toezicht en handhaving op de activiteiten rondom de aanleg van de Zuidbaan Golfbaan Haarweg Spijk noodzakelijk. Gezien de omvang en complexiteit van het project gaat het om een uitzonderlijke en intensieve controle waarin het reguliere werkprogramma van de ODR niet voorziet. Het risico schatten wij voornamelijk op € 50.000 voor een periode van 4 jaar. Door de recente milieuconsequentie voor de omgeving is het project financieel risicovol in verband met mogelijke schadeclaims en/of aanvullende werkzaamheden. Dit financiële risico kan nu nog niet worden gekwantificeerd. Het huidige milieuvraagstuk is complex en nog niet uitgekristalliseerd. Kans op een juridisch vervolgetraject is groot, wij schatten het risico hierop voornamelijk op € 200.000.

Aanbestedingen

Leerlingenvervoer/ basismobiliteit: Het vervoer wordt aanbesteed. Verder wordt met het onderbrengen van het leerlingen vervoer in Versis het beheer belegd bij de Regio Rivierenland (beheerbureau Versis). De werkzaamheden die onder het beheer gaan vallen worden nu veelal door gemeenten zelf uitgevoerd. De werkzaamheden starten medio september 2019. In het 3^e kwartaal 2019 zal hiervoor een (regionaal) college en raadsvoorstel worden opgesteld. Daadwerkelijke invoering per augustus 2020. De uitkomst van de aanbesteding leidt mogelijk tot extra kosten.

Hulp bij het huishouden Wmo: De gemeenten in regio Rivierenland hebben gezamenlijk de hulp bij het huishouden ingekocht. Deze overeenkomsten lopen af per 1 januari 2021. Dit betekent dat er in 2020 keuzes voor de toekomst moeten worden gemaakt. Hier spelen o.a. de volgende punten een rol: Willen we hulp bij het huishouden voortzetten als maatwerkvoorziening in het kader van de Wmo of als algemene voorziening; Invloed van de uitspraak van de Centrale Raad van Beroep betreffende resultaatfinanciering. Doelstelling is om per 1 januari 2021 duidelijkheid hebben over de wijze van uitvoering hulp bij het huishouden en de daaruit voortvloeiende kosten.

Stimuleren zwemdiploma

Jonge inwoners en doelgroepen die van huis uit het zwemmen niet machtig zijn worden bekend en gestimuleerd met krijgen een aanbod om zwemvaardig te zijn . Daarom willen we uiterlijk juli 2020 een regeling voor in ieder geval minima, statushouders en mogelijk voor seizoenarbeiders. In de begroting is nog geen dekking opgenomen voor de nieuwe doelgroepen statushouders en seizoenarbeiders. Omdat nog niet bekend is om welke aantallen het gaat, wordt het risico op PM geschat.

Decentralisatie beschermd wonen en maatschappelijke opvang

Op grond van de Wmo is de gemeente verantwoordelijk voor beschermd wonen en maatschappelijke opvang. Dit is nu belegd bij centrumgemeenten. Per 1 januari 2021 worden de individuele gemeenten zelf verantwoordelijk en ontvangen zij ook het geld. Uit de voorlopige cijfers voor wat betreft het budget blijkt dat we als West Betuwe miljoen tekort komen als we geen actie ondernemen op het thema beschermd wonen en maatschappelijke opvang. Op basis van het voorlopige financieel verdeelmodel is de verwachting dat de West Betuwe een tekort van 5 miljoen heeft. Er is dan ook sprake van een groot financieel risico.

Nieuwe Wet Inburgering

Met ingang van 1 januari 2021 treedt de nieuwe Wet inburgering in werking. Minister Koolmees (SZW) stelt voor de komende twee jaar (2019/202) € 40 miljoen euro extra beschikbaar voor gemeenten, om nu al actief aan de slag te gaan met de begeleiding van statushouders bij hun inburgering en het leren van de Nederlandse taal. Totdat het nieuwe inburgeringstelsel officieel van kracht is, kunnen gemeenten met dit extra geld de huidige groep inburgeraars alvast beter begeleiden naar een hoger taalniveau. Het is een aanvulling op de middelen die gemeenten al ontvangen voor de maatschappelijke begeleiding van de doelgroep. Via de meicirculaire 2019 wordt het budget per gemeente voor 2019 en 2020 bekend. Omdat niet duidelijk is of de middelen toereikend zijn wordt het risico op PM ingeschat.

5. Bedrijfsvoering

Voor de nieuwe gemeente West Betuwe is in 2018 de organisatiestructuur ingericht en zijn de medewerkers geplaatst op de bijbehorende functies. Het grootste deel van de medewerkers is hierbij geplaatst op functies waar hun voorkeur ook naar uitging. De omvang van de gemeentelijke organisatiestructuur is circa 262 fte. Na afronding van de plaatsingsprocedure bleek dat hiervan 203 fte ingevuld waren waardoor de organisatie van start ging met 59 fte aan vacatures.

Als essentieel onderdeel van de organisatieontwikkeling maken we steeds de afweging tussen de wijze waarop we de vacatures invullen: tijdelijk of vast. Hierbij gelden de continuïteit van de dienstverlening en de bestuurlijk prioriteiten en -planning als uitgangspunt.

De beschikbare budgetten voor personeelskosten van in totaal € 17.798.476 zijn de bovengrens voor de in te vullen personele formatie. Omdat we naast deze budgetten geen algemene inhuurbudgetten beschikbaar hebben, is vanuit het fusiebudget een extra bedrag van € 700.000 voor 2019 beschikbaar. Wij verwachten voor 2019 uit te komen met deze budgetten.

6. Grondbeleid

6.1 Inleiding

In de Programmabegroting 2019 is in de paragraaf Grondbeleid een globaal beeld gegeven van de gemeentelijke grondexploitatie. Omdat de uitgangspunten (nog) niet uniform bepaald waren en er uitgegaan werd van 3 bestaande systematieken, konden de resultaten niet met elkaar vergeleken worden. Bij de bepaling van de uitgangspunten voor het doorrekenen van de verschillende complexen bij de jaarrekening 2018 naar de stand per 1 januari 2019 zijn voor alle complexen in beginsel dezelfde uitgangspunten gehanteerd.

Op basis van de (concept) jaarrekeningen van de 3 oude gemeenten presenteren we hierbij een totaalbeeld van de actuele stand van de grondexploitatie.

6.2 Algemene (financiële) uitgangspunten

De gehanteerde parameters bij grondexploitaties spelen een belangrijke rol en hebben invloed op het (geraamde) resultaat. Vanuit het Besluit begroting en verantwoording is voorgeschreven dat de discontovoet voor alle grondexploitaties 2 procent bedraagt. Andere indexcijfers die bij de bepaling van het resultaat een rol spelen, zijn de stijging van de kosten voor het aanleggen van de voorzieningen binnen het gebied en de te maken plankosten. Daarnaast zijn de indexcijfers voor opbrengstenstijging en de rente van belang. Voor de actualisaties van de grondexploitaties per 1 januari 2019 worden eenduidige parameters gekozen en wordt de rente bepaald op basis van de geharmoniseerde gemeente West Betuwe. Resumerend kunnen de verschillende parameters voor 2019 als volgt worden weergegeven.

Gehanteerde parameters 2019	West Betuwe
Kostenstijging - middellange termijn (2019 - 2022) - lange termijn (2023 en verder)	2,5% 2,0%
Opbrengstenstijging - middellange termijn (2019 - 2022) - lange termijn (2023 - 2028)	1,5% 1,0%
Rente (langjarig)	1,25%
Disconteringsvoet	2%

6.3 Geraamde resultaten

De gemeente West Betuwe kent momenteel 13 grondexploitaties die gekwalificeerd zijn als Bouwgrond in Exploitatie (BIE-grex). Van deze 13 zijn er 11 BIE-complexen gericht op de transformatie naar woningbouw en 2 complexen voor gronden voor bedrijventerreinen. In onderstaande tabel zijn de verwachte einddata en resultaten van deze complexen weergegeven zoals ze ook zijn opgenomen in de jaarrekeningen 2018 van de voormalige gemeenten Geldermalsen, Lingewaal en Neerijnen. Op verschillende grondexploitaties is al tussentijdse winstneming toegepast, conform BBV regelgeving. Voor grondexploitaties met een negatief resultaat is een verliesvoorziening getroffen.

	Einddatum	Boekwaarde 31-12-2018	Eindwaarde	Resultaat NCW 1-1-2019
Woningbouw				
De Plantage Meteren	2036	€ 47.475.543	€ -25.089.786	€ -17.566.849
Hervijnen-Oost	2021	€ 3.061.700	€ 583.215	€ 549.577
De Eng II Asperen	2019	€ 461.860	€ 52.276	€ 50.246
Hogeland III Heukelum	2020	€ -205.688	€ 1.113.104	€ 1.048.903
Achter het Dorpshuis Spijk	2021	€ -19.954	€ 136.477	€ 128.605
Centrumplan Vuren	2021	€ 919.734	€ -1.242.551	€ -1.170.884
Molenblok Varik	2027	€ 3.367.584	€ -2.150.548	€ -1.764.198
Slingerbos Ophemert	2024	€ 2.636.744	€ -24.511	€ -111.299
Haaften Noord	2020	€ 1.039.236	€ -618.812	€ -594.783
Klingenberg Noord Tuil	2024	€ 932.975	€ -221.529	€ -244.596
Mackaylaan Ophemert	2018	€ 114.510	€ 179.444	€ 175.926
Bedrijventerrein				
Hornburg-Noord	2020	€ 565.099	€ -310.495	€ -298.438
Hondsgemet-Zuid	2020	€ 5.471.017	€ 1.489.499	€ 1.431.660
Totaal		€ 65.820.360	€ -26.104.217	€ -18.366.130
Getroffen verliesvoorzieningen				€ 21.751.047
Waarde van de complexen met een positief resultaat			€ 3.554.015	€ 3.384.917

Op basis van de huidige inzichten wordt voor de grondexploitaties met een positief resultaat de komende jaren nog een winst genomen van afgerond € 3.554.000. Netto contant tegen 2% is dit per 1 januari 2019 ongeveer € 3.385.000.